

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 101. — ŠTEV. 101.

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 30, 1925. — ČETREK. 30. APRILA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

ANGLIJA ZOPET NA ZLATI PODLAGI

Anglija se je vrnila na zlato podlago. — Združene države so ji nudile 300 milijonov dolarjev kredita. — Churchill je obrazložil načrt glede starostnega zavarovanja. — Zmanjšanje dohodninskega davka. — Churchill je objavil najbolj radikalno odredbo, kar jih je bilo predlaganih za pomoč revnih.

Poroča John Balderston.

LONDON, Anglija, 20. aprila. — Finančni minister Winston Churchill je vzbudil dvojno senzacijo, ko je predložil poslanski zbornici svoj prvi državni proračun. Objavil je povratek Anglije k zlatemu standardu ter ob istem času pojasnil načrt socialnega zavarovanja za ves delavski razred Anglije. Ta načrt sega daleč preko meja vseh načrtov, kar se jih je kdaj v tem oziru začelo v katerikoli deželi sveta.

Restavracija zlatega standarda bo takoj pravomočna. Izvršena bo potem posebnega dovoljenja, danega Angleški banki, da eksportira zlato in to dovoljenje bo pravomočno do 31. decembra.

— Da ojačimo ta korak, — je izjavil Churchill, — smo aranžirali kredite v najmanjšem znesku \$300,000,000 v Združenih državah, z določilom, da se te kredite še poveča.

Ameriški kredit bo porabljen le takrat, kadar bo potreben.

Tudi dominiji so se vrnili k zlatemu standardu. Kancelar je objavil, da bosta storila isto Holandska ter nizozemska iztočna Indija.

Čeprav je to epohalnega pomena, se je vendar zanimanje poslušalstva v glavnem osredotočilo na pol ure trajajoča izvajanja konservativnega finančnega ministra, glede revolucionarnega načrta, tikajočega se zavarovanja delavskih slojev. Ta načrt bi nudil zavarovanje delavskih družin proti ostarelosti ali izgubi prehranitelja. Obsega življensko zavarovanje sedanje in prihodnje generacije ter involvira \$750,000,000 funtov.

Delavska stranka je dosedaj izjavljala, da je Churchill povzročitelj vojn ter velik reakcionar, a še predno je zaključil svoj govor, si je pridobil simpatije delavskih poslancev.

Dohodninski davek štirih šilingov in šest pence je bil skrčen na štiri šilinge. Za dohodke v manjšem znesku kot \$5000 je skrčenje večje. Poročen moški z družino, ki zasluži po \$2000 na leto, bo plačeval le 44 odstotkov sedanjega dohodninskega davka.

Veliki zavarovalni načrt Churchilla je bil tajen. Zbornica je zahtevala nadaljne podrobnosti in navdušenje je bilo splošno, razven med skrajnimi konservativci, ki so izjavili, da je postal Churchill socialista in da ga podpira v tem napol-socialistični ministrski predsednik Baldwin.

Gotovo pa je resnično, da so predlogi revolucionarnega značaja, ker izvirajo iz konservativne vlade.

Churchill je dve uri razlagal svoj zavarovalni načrt. Vsi delavci so vključeni v načrt, ki naj bi bil uveljavljen še tekom tekočega leta. Celih sedemdeset odstotkov prebivalcev Anglije naj bi uživalo njega koristi in prednosti.

Churchill je izjavil, da bo moral biti načrt prisilen, če hoče stati na zdravi podlagi. Vsak delavec bo moral plačati 4 pence na teden v zavarovalni sklad in vsaka delavka po dva pence. Tudi delodajalci bodo morali plačevati isto svoto. Ta prispevek se prične v starosti šestnajstih let ter ga bo treba plačevati, dokler bo dotični delavec zaposlen.

Sredi velikega odobravanja je izjavil finančni minister, da ni bil še noben tako obsežni načrt zasnovan v katerikoli deželi sveta.

Tekom svojega govora je finančni minister trikrat posegel po čaši z žganjem in sodo, katero mu je prinesel strežaj. Ko je dvignil prvo čašo, je rekel: —

Nadaljni razvoji na Bolgarskem.

Bolgarski socialisti ne bodo prvega maja paradirali. — Pregarjanje komunistov v Italiji. — V Napolju je bilo aretiranih nad tisoč oseb. — Radikalci so iskali zavetja v podzemskih prostorih.

SOFIJA, Bolgarsko, 29. aprila. — Vodstvo socialistične stranke je preklicalo vse demonstracije, katere je nameravalo prirediti dne 1. maja.

Bolgarska vlada bo v kratkem poklicala pod orožje nadaljni letnik vojakov. Konec prihodnjega tedna bo imela na razpolago tudi deset tisoč prostovoljcev, s katerimi upa vzdržati red.

RIM, Italija, 29. aprila. — Policija v Rimu, Napolju, Genovi in Turinu je odločno nastopila proti komunistom.

Kot poročajo, je bilo samo v Napolju aretiranih 120 pristašev komunistične stranke.

Tukajšnja "Tribuna" je dobila iz Sofije poročilo, da se boji med bolgarskimi vladnimi četami in vstasi nadaljujejo.

Komunisti so si poiskali zavetja po raznih podzemskih prostorih, odkoder so jih vojniki pregnali z bombami.

Pri tej priliki je bilo dosti ubitih in ranjenih, ostali so pa padli oblastim v roke.

Deset zapovedi za taksi voznike.

Deset zapovedi za taksi-voznike kot prvi korak kampanje, je izdala danes trgovska zbornica. Slehnega taksi-voznika v državi se bo naprosilo, naj se drži naslednjih deset zapovedi:

— Pazi na pešce.
— Nikdar ne vozi brezobzirno.
— Ne zavijaj prehitro krog, vogalov.

— Bližaj se v ogledalom previdno.
— Imej zavore v dobrem stanju.
— Posluj se verig, kadar so tla spolzka.

— Popravi vse mehanične napake predno sprejmeš potnike.
— Pokori se predpisom in signalom.

— Bodi vedno pazljiv.
— Bodi vedno dostojen in dvorljiv.

Smrtna kazen za vlomilce v Illinoisu.

SPRINGFIELD, Ill., 29. aprila. — Povsem nepričakovano je sprejel državni senat Beckovo postavbo, ki določa za vlomilce smrtno kazen ali ječo najmanj štirinajstih let. Senat ni hotel izprva sprejeti postavbe, a je nato popustil.

Baronesa se je poročila z ameriškim diplomatom

POTSDAM, Nemčija, 29. apr. — Matej J. Hanna, prvi tajnik ameriškega poslaštva v Berlinu, se je poročil tukaj z baronico Gustavo von der Tann.

Poroča se je vršila v stanovanju nevestine matere. Prisostvovali so ji le bližnji sorodniki ter člani ameriškega poslaštva.

— I must now slightly increase the revenue.

Zbornica izprva ni vedela, kaj misli, a ko je dvignil čašo, se je pričela krohati. Prohibicionisti v zbornici je to seveda jezilo. Lady Astor je celo napravila par ostrih pripomb.

Brata Diamond ne bosta pomiloščena.

Vsa znamenja kažejo, da ne bosta brata Diamond katera sta obsojena na smrt, pomiloščena. — Sestri sta jokali pri zaslišanju pred guvernerjem.

ALBANY, N. Y., 29. aprila. — Pred guvernerjem Smithom se je vršila večeraj zaslišanje, tekom katerega je bil vzprijeto zadnji poskus, da se v zadnji uri reši oba na smrt obsojena morilec, Morris in Joseph Diamond, ki sta zasnovala roparski napad ter umor dveh bančnih sloj v Brooklynu.

Vse prošnje zagovornikov in sorodnikov ter končno jetniškega rablja Katza pa niso nič pomagale, kajti guverner je izjavil končno, da si bo pridržal odločitev.

Zagovornik Farine, tretjega kandidata za električni stol, je rekel guvernerju: — Vi ne morete odpreti električnega toka, dokler obstaja le najmanjša možnost dvoma.

— Jaz ne spustim električnega toka, — je odvrnil guverner jezno. — Ne želim pa, da bi rekli kaj takega v navzočnosti teh ljudi.

Zagovornik se je opravičil.

Žalostna usoda pri-seljenke.

V letnem poročilu Legal Aid Society, ki se peča s pravnim varstvom inozemcev, se opisuje slučaj neke nemške deklice, ki je imela kot boljši strožnica dobro službo v Nemčiji ter je prišla v Ameriko, ker jo je povabil semkaj njen stric. V Ameriki je najprej vzbudila ljubosumnost stricve žene in nato osveteželost nekega lopova, kateremu je izročila \$600. Proti deklici je bilo uvedeno deportacijsko postopanje in deklica se je že nahajala na Ellis Islandu, da jo odvedejo domov, ko je prišla posredovati Legal Aid Society ter izposlovala zavrnitev vladne tožbe.

Ta dogodek osvetljuje zloglasno inkomunicirano postopanje pri-seljenških oblasti. Vsakdo si lahko predstavlja preiskunje in trpljenje mlade ženske. Njena mati, ki je izvedela za to, je vsled žalosti umrla prezgodnje smrti.

Zdravstvena razstava na Dunaju.

DUNAJ, Avstrija, 29. aprila. — Predsednik avstrijske republike, Mihael Hainisch je večeraj otvoril tukaj na slovesen način tri razstave.

Razstave se tičejo zdravstva ter modernega gospodinjstva pod imenom: Zdrav in bolan človek. Higijena — in Moderno gospodinjstvo. — Vse tri razstave bodo trajale dva meseca. Pričakujejo velike udeležbe iz vseh dežel.

Angležinje v Moskvi.

MOSKVA, Rusija, 29. aprila. — Štiri ženske, zastopnice angleških strokovnih organizacij, so dospеле večeraj semkaj ter bile prijazno sprejete. Potujejo po Rusiji, da se informirajo glede položaja ruskih delavcev ter nameravajo ostati tukaj šest tednov.

Mlada ženska je usmrtila ljubimca.

Ljubezen in biznes igra-ta baje glavno vlogo v morilni aferi. — Prejšnja stenografinja izjavlja, da jo je pretepal moški, katerega je umorila.

— Dve leti sem prenašala njegove breme in udarce. Skušal mi je ukrasti vse kar sem imela. Ubila sem ga in ni mi žal.

Tako je izjavila večeraj zvečer Mildred Sage, dva in dvajset let stara lastnica nekega priljubljene čajnega salona v Little Falls, N. J. Umorila je svojega ljubimca Samuela Cantalmo, poročenega moškega ter se prostovoljno javila policiji.

Rekla je, da je prišel Cantalmo k njej ter zahteval, da proda svoj delež. Ker tega ni hotela storiti, je baje skočil proti njej z nožem. Na pomoč ji je prihitel njen brat, a ker ni bil oborožen, je posegla v predal ter vzela iz njega dva revolverja. Devet strelcev je oddala na svojega ljubimca. Štiri kroglice so predrle njegovo sree.

Hiss Sage se je že pred dvema tednoma pritožila pri policiji v Patersonu, da jo je Cantalmo, ki je bil star 30 let, grdo pretepal in da jo morala že dvakrat iti v bolnico. Policija jo je naprosila, naj pismeno vloži svoje pritožbe proti moškemu in obljubila je, da ji bo storila to. Mesto tega pa se je napotila k svoji materi v Atlantic Highlands ter ostala v njeni hiši do ponedeljka zvečer.

Policija izjavlja, da je bila mlada ženska zaposlena kot stenografinja, dokler se ni pred dvema leti seznanila s Cantalmom, ki ji je prišel takoj dvoriti.

Čeprav je vedela, da ima ženo in otroka, je šla z njim, kjer je otvorila čajno pivnico. Biznes je bil dober in v lokal niso prihajali mladi, temveč tudi starejši moški, da pijejo nekaj, kar je bilo močnejše kot čaj.

Policija je vzprijela več pogonov na lokal ter ga končno zaprla. Mlada ženska se je preselila s svojim družabnikom v Little Falls, N. J., kjer je otvorila še bolj eleganten lokal. Tudi tam je evel biznes. Cantalma pa je pričel postajati vedno bolj ljubosumen na mlade goste, s katerimi se je zabavala njegova ljubica. Kadar je preveč prijazno pogledala tega ali onega, jo je baje pretepel.

Ko se je vrnila Miss Sage z obiska pri svoji materi, je prišlo do usodepolnega prepira, kojega posledica je bil umor.

Konec manevrov pri Havajskem otočju.

HONOLULU, Havai, 27. aprila. — Razsodniki so izjavili, da so končani veliki mornariški manevri, katerih se je udeležila vsa ameriška mornarica.

Glavno in odločilno vlogo pri manevrih so igrali mornariški aeroplani.

Smrt vdove pisatelja Zola.

PARIZ, Francija, 28. aprila. — Vdova znanega francoskega pisatelja Emile Zola, je umrla danes tukaj v starosti 86 let. Njeno deklško ime se je glasilo Aleksandrina Melley ter se je poročila s pisateljem dne 3. maja leta 1870. Njen mož je umrl dne 27. septembra 1903, valed zastrupljenja s plinom, ki je prihajal iz zaprtega kamina.

NEMŠKA REPUBLIKA PO VOLITVAH

Kancelar Luther je zanikal francosko obdolžitev, da je bil v Nemčiji oživiljen militarizem. — Vrnil se je z obiska pri Hindenburgu in bo skušal uničiti pariške sumnje. — Vprašanje izpraznenja Ruhra in Porenske. — Nemčija bo baje do zadnje podrobnosti izvedla določbe Dawesovega načrta.

Poroča Samuel Spewack.

BERLIN, Nemčija, 20. aprila. — Kancelar Marx, ki se je vrnil z obiska pri maršalu Hindenburgu, bo odgovoril danes pred konvencijo na francoske napade.

Namen njegovega govora bo odstraniti oblak, ki je legel na deželo potem, ko so prišla iz Pariza poročila, sovražna preobratu, ki se je završil v nemški politiki.

Kancelar Luther bo odgovoril na obdolžitve Brianda, francoskega ministra za zunanje zadeve, da je napočila v Nemčiji nova doba militarizma in sicer z naslednjimi trditvami:

— Sedanja miroljubna inozemska politika nemške države bo ostala.

— Nemčija bo izvedla Dawesov program ter versajlsko mirovno pogodbo.

— Nemčija pa zahteva prostost Porenske in Ruhra, kot določeno v mirovni pogodbi, ter ne bo sprejela nadaljne okupacije pod pretvezo, da je kršila omejitve glede razoroženja.

Mirovne izjave Luthra bodo podpirali republikanci, a kancelar bo tudi tako odločno zahteval prostost Porenske, da bo zadovoljil najbolj navdušene nacionaliste.

V nadaljnem bo kancelar Luther izjavil, da bo ostal načrt glede varnostnega dogovora intakten in da bo Nemčija čakala odgovora zaveznikov glede nemških predlogov.

Aktivni nacionalistični interesi v zunanjih zadevah bodo osredotočeni v zahtevi, da se umakne čete iz zasedenih ozemlj. Te zahteve bodo odločne, čeprav ne bo posebno kričče.

Nagovor bo imel namen potolažiti Anglijo in Amerika ter ob istem času prepričati Francijo, da je ona resnični vzrok oviranja mirovnih prizadevanj. To bo prvi korak, da se iztrebi sume, ki so se pojavili, ko je bil izvoljen na najvišje mesto v državi prejšnji vojni lord.

Vsa znamenja kažejo, da bo kabinet Luthra ostal, — vsaj za nekaj časa.

Oficijelni krogi so mnenja, da bo sedanja vlada obstajala še dva tedna, a če bodo industrijalci izvedli pritisk in če bo trajal neugodni vtis v inozem-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspisilja na zadnje pošte in izplačanje "Poštali čekoval urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 500 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspisilja na zadnje pošte in izplačanje Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Lirar sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsotraj računamo po ceni tistega dne, ko nam pride pošiljka denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZOVJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO NA NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je pošiljati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4897.

